

Het heiligenboek

Heiligen aan het woord (16). Gregorius de Grote Tom Zwaenepoel

Gregorius wordt omstreeks 540 geboren in een Romeinse patriciersfamilie. Hij studeert rechten en wordt op zijn dertigste stadsprefect van Rome. Na de dood van zijn vader (574) wordt hij monnik. Hij leeft met twaalf vrienden volgens de regel van Benedictus in het ouderlijke paleis op de Celiushoek (Monte Celio), een van de zeven heuvels van Rome. Op zijn landerijen in Sicilië richt hij nog zes kloosters op. Vervolgens wordt hij tot diaken gewijd (578) en als pauselijk gezant naar Constantinopel gezonden (579). Na zijn terugkeer naar Rome wordt hij raadgever van paus Pelagius II, die hij opvolgt na diens dood (590). Gregorius ordent de clerus opnieuw, laat het kerkelijke celibaat in acht nemen, regelt de taken van de bisschoppen en breidt de pauselijke en bisschoppelijke macht uit. Hij sterft in 604.

Van Gregorius' hand zijn meer dan achthonderd brieven overgeleverd, waarin zijn kerkelijke en politieke activiteiten bewezen worden. Zijn geschriften zijn vooral praktisch van aard. Daarin verschilt hij van de veeleer filosofisch aangelegde kerkvaders Augustinus, Hiëronymus en Ambrosius. Door zijn diepe wortels in de stad Rome en in het Romeinse volk en zijn tradities wordt hij wel eens de 'laatste Romein' genoemd.

Gregorius' aandacht gaat vooral naar de sociale zorg en de ziekenzorg. Zo ontfermt hij zich over bedelaars en oorlogsweduwen. Zijn engagement voor de zwakken die bijna onzichtbaar aan de rand van de samenleving staan, komt onder meer tot uitdrukking in zijn *Homiliae in evangelia*: „Elke dag kunnen we Lazarus vinden als we hem zoeken en elke dag ontmoeten we hem, ook zonder hem te zoeken. De armen schijnen ons ongewenst en komen op ons af met vragen en eisen. Vraag je af of het wel gepast is om ze af te wijzen, want diegenen die ons iets vragen, zouden onze beschermers kunnen worden. Verzuim daarom geen gelegenheid om barmhartig te zijn” (40, 10). Zo leert de 'grote' paus ons dat we in iedere Lazarus, in iedere arme, zieke, dakloze, vreemdeling, het gezicht van de lijdende Christus zien. Wie zich 'gelovig' noemt, heeft de plicht in te gaan op de noodkreet van de ontelbare naamlozen, die hunkeren naar een gebaar van geborgenheid en barmhartigheid. Ze verlangen van echte christenen niet enkel mooie woorden, maar ook concrete daden.

Gregorius de Grote is een veelzijdige, door en door praktische persoonlijkheid met een enthousiaste inzet en een sterk doorzettingsvermogen. Hij munt uit door

zijn organisatietalent en morele integriteit. Zijn eigen levenservaring brengt hem tot een moedige levenswijze: „Onderzoek je levenswijze. Ieder moet nadenken over wat hij doet” (*Homiliae in evangelia* 1, 19). In plaats van altijd kritiek te uiten op de voornemens of handelingen van de anderen, roept Gregorius de mens op om eerst naar zichzelf in de spiegel te kijken en te oordelen over zijn eigen gedrag. Als men in staat is eigen tekortkomingen, vergissingen en fouten toe te geven, zal de mildheid toenemen om negatieve aspecten van de medemens om te buigen tot positieve. Kritische reflecties verbannen clichés en vooroordelen en openen de mens voor nieuwe inzichten, levensmodellen en visies. Ze maken ook vriendschapsrelaties mogelijk, zoals Gregorius in zijn Homilie over Ezechiël (2, 1, 5) schrijft: „In een bouwwerk steunt een steen de andere, want men legt een steen op de andere. Wie een andere steunt, wordt van zijn kant door een andere gesteund. Zo steunen de burens elkaar. Met hun hulp ontstaat het bouwwerk van de liefde.”

Wie op zoek gaat naar een eigentijdse definitie van een 'goed mens' kan inspiratie vinden bij paus Gregorius. Met krachtige woorden omschrijft hij de ingrediënten van een 'leven in volheid':

„De deugd van een moedig mens is praktische wijsheid en gezond mensenverstand” (*Moralia* 22, 1). En voorts: „Telkens als iemand zijn geduld verliest, vernietigt hij hierdoor ook alle goede daden die hij al volbracht heeft. De moeder en beschermster van alle deugden, de liefde, wordt door de laster van het ongeduld niet alleen weggestuurd, ze gaat te gronde” (*Liber regulae pastoralis* 9).

Tom Zwaenepoel, *Het Heiligenboek. Levenswijze van honderd en enige heiligen*, Lannoo, Tielt, 2008, 345 blz., 19,95 euro, ISBN 978 90 209 8041 7.

Omroep

11 oktober, 21.20 uur, Canvas. Aflevering 6 van *Beeldgeheimen*, serie ARTE-documentaires over belangrijke en tot de verbeelding sprekende gebeurtenissen uit de twintigste eeuw: 1969, *live vanop de maan*.

12 oktober, 15.30 uur, Canvas. Eerste aflevering van *The Kennedys*, achtjarige fictieserie die het intieme leven van de meest iconische familie van de Verenigde Staten portretteert tegen de achtergrond van de historische gebeurtenissen.

13 oktober, 14 uur, Canvas. *Joseph l'insoumis*. Frans drama uit 2011 over priester Joseph Wresinski, stichter van de beweging ATD Vierde Wereld.

13 oktober, 14.05 uur, VRT één. In het avontuurlijk drama *The Astronaut Farmer* droomt Charles Farmer slechts van één ding: astronaut worden. Zijn opleiding bij de NASA moet hij echter afbreken om de ouderlijke boerderij van de ondergang te redden. Hij besluit dan maar in zijn schuur eigenhandig een raket te bouwen.

De vrome kudde

Mopje van mijn vader Ingezonden door Ans van de Kar

Twee misdienaars keuvelen:

– Mijn pastoor is zo dik, dat zijn hand niet ver genoeg komt om mea culpa te slaan

Antwoordt de andere:

– Och, mijn pastoor is zo dik, dat hij mij aantikt en zegt: „Sla mij het mea culpa.”

Zetduivels Ingezonden door Jef Boeckxstaens

Beter pater dan nooit.

Hij zit op hete zolen.

Blaffende zonden bijten niet.

Zo de ouden zongen, zo piepen de longen.

In onze Kerk mag best wat meer gelachen worden. Dat blijkt ook de uitdrukkelijke wens van heel wat lezers. Die proberen we in deze rubriek op hun wensen te bedienen. Wekelijks één of meerdere mopjes, leuke anekdotes, bedenkingen, woordspelingen... Kent u er nog een leuke? **KERK & Leven** • Vrome Kudde, Halewijnlaan 92, 2050 Antwerpen, fax 03 210 08 49, e-mail devromekudde@kerknet.be.

wel-luidend	↓	wier	↓	edelman	↓	uit-straling	↓	kunst-werk	↓	
vast-beraden		altijd-durend	↓	vruchtje	↓			wijn-soort	↓	3
↙										
rivier in Afrika	→					zaak	→			
hemel-lichaam						rugtas				
↙	4	gespannen	→					6		turn-oefening
		Griekse letter								
lofdicht	→			onder andere	→			te koop	→	
deel van Frankrijk				najaars-bloem				wond-vocht		
↙										echt-geenoot
		ingezet stuk	→			autopod	→			
tweetal		een-kleurig								
↙	2			claxon	→			8		
				lidwoord						
ongaarne	→					speel-goed	→			
ellende										
↙	5									
						waad-vogel	→		7	

Ontdek meer en andere puzzels in onze puzzelboeken en -tijdschriften.

DE PUZZELAAR

© De Puzzelaar

Oplossing van de puzzel van vorige week: STEEKMUG

1	2	3	4	5	6	7	8
---	---	---	---	---	---	---	---